

Brüssel, 2. juuli 2019
(OR. en)

10162/19

ECOFIN 617
UEM 220
SOC 469
EMPL 358
COMPET 498
ENV 589
EDUC 304
RECH 337
ENER 341
JAI 699
FSTR 120
REGIO 156

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	9933/19 - COM(2019) 509 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, milles käsitletakse Hispaania 2019. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Hispaania 2019. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Delegatsioonidele edastatakse eespool nimetatud nõukogu soovitus eelnõu, mis põhineb komisjoni ettepanekul COM(2019) 509 final ning mida on muudetud ja milles on kokku lepitud nõukogu erinevates komiteedes.

NÕUKOGU SOOVITUS,

...

**milles käsitletakse Hispaania 2019. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu
arvamus Hispaania 2019. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,² eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

² ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon võttis 21. novembril 2018 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2019) algust. Selles võeti nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sammast. Euroopa Ülemkogu kiitis 21. märtsil 2019 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. 21. novembril 2018 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu ka häiremehhanismi aruande, milles nimetati Hispaaniat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka soovitusel euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel kohta, mille Euroopa Ülemkogu kiitis heaks 21. märtsil 2019. Nõukogu võttis 9. aprillil 2019 vastu soovitusel euroala majanduspoliitika kohta³ („euroala 2019. aasta soovitus“), milles esitatakse viis euroala soovitusel („euroala soovitusel“).
- (2) Kuna Hispaania rahaühik on euro ning majandus- ja rahaliidu riikide majandused on üksteisega tihedalt seotud, peaks Hispaania tagama allpool esitatud soovitusel 1–4 kajastuva euroala 2019. aasta soovitusel täieliku ja õigeaegse täitmise. Eelkõige aitavad tootlikkuse suurendamise meetmed järgida euroala esimest soovitusel tootlikkuse kasvu kohta euroala tasakaalustamiseks; juhuslike tulude kasutamine valitsemissektori võla vähendamiseks ja keskendumine investeringutega seotud majanduspoliitikas kindlaks määratud valdkondadele aitab järgida teist euroala soovitusel, mis käsitleb puhvrite taastamist ja investeringute toetamist; oskuste ja tööalase konkurentsivõime parandamise meetmed aitavad järgida kolmandat euroala soovitusel tööturu toimimise kohta.

³ ELT C 136, 12.4.2019, lk 1.

- (3) 2019. aasta aruanne Hispaania kohta avaldati 27. veebruaril 2019. Selles hinnati Hispaania edusamme nõukogu poolt 13. juulil 2018 vastu võetud riigipõhiste soovitude⁴ täitmisel, varasematel aastatel vastu võetud riigipõhiste soovitude järelmeetmeid ja Hispaania edusamme strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel. See sisaldas ka vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artiklile 5 tehtud põhjalikku analüüsi, mille tulemused avaldati samuti 27. veebruaril 2019. Komisjon järeldas oma analüüsi põhjal, et Hispaanias esineb makromajanduslik tasakaalustamatus. Avaliku ja erasektori suur sise- ja välisvõlg ning suur tööpuudus tootlikkuse nõrga kasvu tingimustes on endiselt nõrgad kohad, millel on piiriülene mõju. Erasektori võla vähendamine edeneb, kuid finantsvõimenduse vähendamise vajadus on endiselt suur. Vaatamata sellele, et sisemajanduse koguprodukti (SKP) kasv jätkus jõuliselt, on valitsemissektori võla suhe SKPsse endiselt suur. Töötuse määr on kiiresti vähenenud, kuid on endiselt väga kõrge ning tööturu suur killustatus tähtajaliste ja tähtajatute lepingute vahel takistab tööviljakuse kiiremat kasvu. Vaatamata suurtele reformidele aastatel 2012–2015 on viimase aasta poliitiline areng osaliselt tinginud selle, et eelmiste aastate riigipõhiste soovitude rakendamisel on tehtud vähe edusamme. Praegune soodne majandusolukord annab võimaluse viia ellu vajalike reforme, et muuta Hispaania majandus vastupidavamaks ja kiirendada selle tootlikkuse kasvu.
- (4) 30. aprillil 2019 esitas Hispaania oma 2019. aasta riikliku reformikava ja 2019. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

⁴ ELT C 320, 10.9.2018, lk 33.

- (5) 2019. aasta stabiilsusprogrammis esitatakse aruanded Hispaania stabiilsusseaduses sätestatud ennetus- ja parandusvahendite rakendamiseks võetud meetmete kohta. Siiski ei esitata programmis kava nende vahendite automaatseks jõustamiseks ja stabiilsusseaduse kulueeskirja läbivaatamiseks, et tugevdada selle osatähtsust eelarve konsolideerimisel, eriti majandustõusu ajal. Riigihangete valdkonnas on otsustava tähtsusega 2017. aastal vastu võetud avaliku sektori lepingute seaduse jõuline rakendamine, et parandada avaliku sektori kulutuste tõhusust ja aidata vältida eeskirjade eiramist. Eriti oluline on, et uus juhtimisstruktuur, eelkõige sõltumatu reguleerimis- ja järelevalveamet, saaks tulemuslikult täita talle määratud ülesandeid ning et laiaulatuslik riiklik riigihangete strateegia võetaks kiiresti vastu, kaasates aktiivselt riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi hankijad. 2019. aastal esitatakse ka mitu kuluaruannet ning nendest tulenevate soovitude rakendamine peaks aitama suurendada avaliku sektori kulutuste tõhusust.
- (6) Asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi on võetud arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013⁵ artikliga 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovitude rakendamist, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Suunistes, kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega, esitas komisjon täiendavad üksikasjad selle kohta, kuidas ta kõnealust sätet kavatseb kasutada.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

- (7) Pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi õigeaegset ja kestvat korrigeerimist ning nõukogu otsust (EL) 2019/1001⁶ ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tühistamise kohta kohaldatakse Hispaania suhtes stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa ning võlareegluga seotud üleminekukorda. Prognoositakse, et valitsemissektori eelarvepositsioon peaks paranema - 2,5 %-lt SKPst 2018. aastal -2,0 %-le SKPst 2019. aastal ja tasakaalus eelarve peaks saavutatama 2022. aastal. Ümberarvutatud struktuurset eelarvepositsioonist⁷ ilmneb, et keskpika perioodi eelarve-eesmärgi, milleks on tasakaalus struktuurne eelarvepositsioon, ei ole kavas 2019. aasta stabiilsusprogrammi perioodi jooksul saavutada. 2019. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse vähenema 97,1 %-lt 2018. aastal 95,8 %-le 2019. aastal ning seejärel jõudma 88,7 %ni 2022. aastal. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav. 2019. aasta stabiilsusprogrammis seatud eelarve-eesmärkide saavutamise seotud riskid on enamasti seotud tulude poolega, kus paljude tulumeetmete tootlikkuse või vastuvõtmise osas on suur ebakindlus.
- (8) 13. juulil 2018 soovitas nõukogu Hispaanial tagada, et valitsemissektori esmaste netokulude⁸ nominaalne kasvumäär ei ületaks 2019. aastal 0,6 %, mis vastab aastasele struktuursele kohandusele 0,65 % SKPst. Komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi kohaselt on oht, et 2019. aastal kaldutakse keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks soovitatud kohandamiskavast oluliselt kõrvale.

⁶ Nõukogu 14. juuni 2019. aasta otsus (EL) 2019/1001, millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2009/417/EÜ ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta Hispaanias (ELT L 163, 20.6.2019, lk 59).

⁷ Tsükliliselt kohandatud eelarvepositsioon, milles ei ole arvesse võetud ühekordseid ja ajutisi meetmeid ning mille komisjon on ümber arvutanud ühiselt kokku lepitud metoodika kohaselt.

⁸ Valitsemissektori esmased netokulud saadakse, kui valitsemissektori kogukuludest arvatakse maha intressikulud, liidu programmidele tehtavad kulutused, mis kaetakse täielikult liidu fondide tuludest, ja kaalutlusõigusevälised muudatused töötuskindlustushüvitise kuludes. Valitsemissektori rahastatud kapitali kogumahutused põhivarasse on jaotatud nelja aasta peale. Kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed või õigusaktide kohane tulude suurendamine arvatakse sisse. Ühekordsed tulu- ja kulumeetmed arvatakse välja.

- (9) Võttes arvesse, et 2020. aastal on Hispaania valitsemissektori võla suhe SKPsse suurem kui aluslepingus sätestatud kontrollväärtus 60 % SKPst ja prognoositav positiivne SKP lõhe on 2,0 % SKPst, ei tohiks valitsemissektori esmased nominaalsed netokulud 2020. aastal kasvada, mis vastab struktuursele kohandusele 1,0 % SKPst, mis tuleneb stabiilsuse ja kasvu pakti raames ühiselt kokku lepitud eelarvekohanduste nõuete maatriksist. Samal ajal leidub märke, et majanduse kasutamata tootmisvõimsust on alahinnatud, sest inflatsioon peaks 2019. ja 2020. aastal prognooside kohaselt jääma alla 2 % ning tööturg on jätkuvalt loid (kõrge töötuse määr ning mittevabatahtliku osalise tööajaga töö, ajutiste töötajate ja palgavaesuse väga suur osakaal). Lisaks osutab usutavusvahend ka suurele ebakindlusele SKP lõhe hinnangus, mis on tehtud ühiselt kokku lepitud metoodikat järgides. Sellega seoses näib aastane struktuurne kohandus 0,65 % SKPst, mis vastab valitsemissektori esmaste netokulude 0,9 % suurusele maksimaalsele kasvule, asjakohane. Komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi kohaselt ja eeldusel, et poliitikat ei muudeta, on oht, et 2020. aastal kaldutakse nõutavast eelarvekohandusest märkimisväärselt kõrvale. Lisaks prognoositakse, et Hispaania ei järgi 2019. ja 2020. aastal võlareegluga seotud üleminekukorda. Üldiselt on nõukogu seisukohal, et alates 2019. aastast tuleks võtta stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täitmiseks vajalikud meetmed. On oluline, et mis tahes juhuslikke tulusid kasutataks valitsemissektori võla suhtarvu edasiseks vähendamiseks.
- (10) Tööhõive kasv on Hispaanias endiselt hoogne. Töötus väheneb jätkuvalt, kuid on siiski veel tunduvalt kõrgem liidu keskmisest, eriti noorte ja madala kvalifikatsiooniga inimeste hulgas. Sooline ebavõrdsus tööhõives ja tööelu pikkuses on endiselt suur. Selles peitub kasutamata potentsiaal, eriti kui arvestada elanikkonna kiiret vananemist.

- (11) Kuigi ajutiste lepingute kasutamist on järk-järgult vähendatud, on see näitaja endiselt Euroopa üks kõrgemaid ning laialt levinud, sealhulgas sektorites, mis on vähem hooajalised või tsüklilised, ning see võib takistada Hispaania kasvupotentsiaali ja sotsiaalset ühtekuuluvust. Kõige enam kannatavad noored, madala kvalifikatsiooniga töötajad ja kolmandate riikide kodanikud, kelle puhul on sotsiaaltoetused sageli väiksemad ja vaesusrisk suurem. Ajutised lepingud on sageli väga lühiajalised ning pakuvad nii töötajatele kui ka tööandjatele vähe stiimuleid investeerida koolitusse, mis omakorda takistab tootlikkuse kasvu. Üleminek tähtajaliselt lepingult alalisele on endiselt keeruline ning tööjõu liikuvuse takistused vähendavad tööotsijate võimalusi ja takistavad tööjõu tõhusat jaotumist kogu riigis.
- (12) Hispaania on parandanud toetust pikaajalistele töötutele, kes moodustasid 2018. aastal endiselt 6,4 % aktiivsest tööjõust. Hiljutiste algatuste eesmärk on suurendada noorte tööalast konkurentsivõimet, pakkudes nõustamist ja kutsesuunitlust, kuid riiklike tööturuasutuste kaudu liigub endiselt vaid väike osa vabadest töökohtadest ning vaja on täiendavaid jõupingutusi, et parandada nende kasutamist tööotsingutel ja töö leidmisel. Mõnes piirkonnas on tööandjate kaasamine nõrk ja tööotsijaid tööandjate vajadustega paremini sobitada aitavate profiilide koostamise vahendite loomine on alles algfaasis. Riiklike tööturuasutuste ja sotsiaalasutuste partnerlus edeneb, kuid mõnes piirkonnas on koostöö veel piiratud. Suurenenud investeeringud nüüdisaegsetesse riiklikesse tööturuasutustesse koos tööjõu liikuvuse toetamisega võivad aidata parandada töötajate tööalast konkurentsivõimet ja kohanemisvõimet ning muuta sujuvamaks tööturustaatuste vahelist liikumist, parandades seeläbi Hispaania tootlikkust ja pikaajalist kaasavat majanduskasvu.

(13) Jõupingutused tööinspeksioonide tugevdamiseks, et võidelda ajutiste lepingute kuritarvitamise vastu, kannavad esimesi vilju ning tähtajatute lepingute osakaal tööhõive netokasvus on suurenemas. Siiski kasutavad tööandjad endiselt palju lühiajalisi lepinguid. Varasemad tõendid näitavad, et töökohtade loomist toetavate arvukate stiimulite mõju kvaliteetse tööhõive edendamisel on piiratud. Hispaania algatas uue hindamise süsteemi lihtsustamise eesmärgil, kuid tulemused ei ole veel kättesaadavad. Värbamiskonkursse, mille eesmärk on vähendada tähtajaliste töölepingute osakaalu avaliku sektori kõigil valitsustasanditel, tuleb hoogustada, et saavutada 8 % eesmärk 2020. aasta värbamiskonkursside lõpuks. Kuigi kolmepoolsete ümarlaudade korraldamine on õige samm sotsiaalpartnerite suuremaks poliitikakujundamisse kaasamiseks, võiks korraldada veel põhjalikumaid ja õigeaegsemaid konsultatsioone.

(14) Ehkki vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste osakaal ning sissetulekute ebavõrdsus väheneb, on need jätkuvalt üle liidu keskmise. Palgavaesuse määr on kõrge ajutiste või madala kvalifikatsiooniga töötajate või väljaspool ELi sündinud töötajate hulgas. Laste vaesuse määr on küll vähenemas, kuid on endiselt väga kõrge. Sotsiaalsiirete (v.a pensionid) piisavus vaesuse vähendamisel on endiselt üks madalamaid liidus, eriti laste puhul. Ehkki majanduslikust olukorrast sõltuv lapsetoetus suurenes hiljuti veidi, on lastega leibkondadele mõeldud sotsiaalkulude suhe SKPsse Hispaanias üks madalamaid liidus ja halvasti korraldatud. Positiivsest suundumusest hoolimata on ikka veel olulisi lünki ka töise ja mõõduka sõltuvusastmega inimeste hõlmatuses. Riiklik töötusabi on jäänud killustatuks, sisaldades mitmeid eri tööotsijate rühmadele suunatud skeeme. Hiljutised meetmed, millega parandatakse vanemaealiste (52aastaste või vanemate) pikaajaliste töötute sissetulekutoetuse katvust ja kaitset, võivad samal ajal vähendada selle konkreetse rühma tööstiimuleid. Samal on suuri erinevusi piirkondlikele miinimumsissetuleku tagamise kavadele juurdepääsu tingimustes, nende katvuses ja piisavuses ning nende piiratud ülekantavus piirkondade vahel vähendab töötajate liikuvust. Seetõttu ei saa paljud abivajajad toetust. Universaalse sotsiaalkaardi süsteemi käivitamine muudab sotsiaaltoetuste süsteemi läbipaistvamaks ja võimaldab seda paremini korraldada. Kuigi majanduse elavnemine pärsib jätkuvalt vaesust, on kaasava majanduskasvu saavutamiseks vaja investeerida sotsiaalse kaasatuse poliitikasse ja sotsiaalsesse taristusse (nt sotsiaaleluruumidesse). Lisaks seisab Hispaania silmitsi konkreetsete territoriaalse ühtekuuluvuse probleemidega, nagu väga suur rahvastikukadu ja elanikkonna vananemine teatavates maapiirkondades. Nende probleemide lahendamisele võivad integreeritud territoriaalsete arengustrateegiate raames kaasa aidata meetmed, mis edendavad ettevõtlust, digiüleminekut ja sotsiaalmajandust.

- (15) Kriisi ajal oli Hispaania pensionisüsteemil oluline koht eakate elatustaseme säilitamisel ja nende vaesusrisk on väiksem. Prognoosid, mis on esitatud 2018. aasta aruandes rahvastiku vananemise kohta ja aruandes pensionide piisavuse kohta, osutavad, et 2011. ja 2013. aasta reformid on aidanud tagada pensionide jätkusuutlikkust ja suhtelist piisavust pikas perspektiivis. Kuid pensionitõusu jätkuv sidumine inflatsiooniga (nagu otsustati 2018. ja 2019. aastal) ja jätkusuutlikkusteguri edasilükkamine tähendab, et vaja on kompensatsioonimeetmeid, et tagada pensionisüsteemi jätkusuutlikkus keskpikas ja pikas perspektiivis. Lisaks tuleks võtta rohkem meetmeid, et lahendada nii põhiprobleem, milleks on tulevaste pensionäride sissetulekute piisavus ja nende tööalase karjääri pikkus ja täielikkus suure tööpuuduse ning laialdase ajutiste lepingute ja osalise tööajaga kasutamise tingimustes.
- (16) Hispaania innovatsioonialast tulemuslikkust ja tootlikkuse kasvu takistavad vähenenud investeeringud teadus- ja arendustegevusse ning oskuste nõudlusele mittevastavus. Hispaania ettevõtlussektori teadus- ja arendustegevuse kulutused moodustavad vaid poole liidu keskmisest, eriti suurte ettevõtjate puhul, kusjuures piirkondlikud erinevused on märkimisväärsed. Seda vahet suurendab avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse eelarve madal ja üha langev täitmise määr, eriti laenude osas. Ka oskuste nappus ja nõudlusele mittevastavus on oluline tegur, mis pidurdab tipptehnoloogiate arendamist ja kasutamist, eelkõige väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes. Paljudes Hispaania piirkondades on tööhõive kõrgtehnoloogia- ja teadmistemahukate teenuste sektorites tunduvalt alla liidu keskmise. Kuigi töötatakse välja piirkondlikke aruka spetsialiseerumise innovatsioonistrateegiaid ja ühtlustatakse riikliku teadus- ja innovatsioonipoliitika juhtimist, on poliitika kavandamise, rakendamise ja hindamise koordineerimine riiklikul ja piirkondlikul tasandil endiselt nõrk. Hispaania innovatsioonitulemuste parandamine eeldab märkimisväärsed investeeringuid, et edendada ettevõtlust ja idufirmasid ning aidata neil kasvada, ning edendada kõigi ettevõtjate konkurentsivõimet ja nende kohanemist – sealhulgas digipöörde kaudu – suurema lisandväärtusega tegevustega, et suurendada kohalolekut rahvusvahelistel turgudel. See eeldab ka suuremat keskendumist avaliku ja erasektori partnerlusele, ülikoolide ja ettevõtjate koostööle ning tehnosiirdele, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate heaks, teadus- ja innovatsioonipoliitika tugevdatud juhtimist kõigil valitsemistasanditel ning teadus- ja arendustegevuse taristu ja projektide paremat ühtlustamist piirkondlike ja riiklike innovatsioonistrateegiatega.

- (17) Kooli poolelijätmise määr, mis on küll paranemas, on Hispaanias jätkuvalt väga kõrge ning selles on märkimisväärsed piirkondlikke erinevusi. Haridustulemusi, mis piirkonniti on väga erinevad, on võimalik parandada. Mõlemad tegurid mõjutavad negatiivselt tootlikkuse kasvu pikaajalist potentsiaali. Jõupingutused haridussüsteemi reformimiseks on seiskunud. Ettevõtjad on teatanud, et on raske leida innovatsiooniga kaasaminekuks vajalikke oskusi, eelkõige spetsialiste info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnas. Hispaania kiitis heaks meetmed, millega ajakohastatakse kaheosalist kutsehariduse ja -koolituse süsteemi, millel võiks olla oluline roll innovatsiooniks vajalike oskuste ja kvalifikatsiooni tagamisel, ehkki neis süsteemides osalemine on endiselt tagasihoidlik. Kolmanda taseme hariduse omandamise määr on üle liidu keskmise, kuid kolmanda taseme hariduse omandanutel on raskusi sobivate töökohtade leidmisega. Inimkapitali arendamine kõikidel haridus- ja koolitustasanditel, kaasa arvatud kõrghariduses ja kutseõppes, ning haridus- ja ettevõtlussektori suurem koostöö, et leevendada praegust oskuste nõudlusele mittevastavust, võib suurendada noorte koolilõpetajate juurdepääsu tööturule. Samuti võiks see teha ettevõtjatele kättesaadavaks oskused ja kvalifikatsioonid, mis on vajalikud nende innovatsioonisuutlikkuse suurendamiseks ja digiüleminekust tuleneva kasvupotentsiaali täielikuks ärakasutamiseks. Töötajate ümberõpe digitaaloskuste valdkonnas võimaldaks Hispaania ettevõtjatel üha enam digiteeritud majanduses konkurentsivõime säilitada. Kõik need meetmed aitaksid kaasa piirkondlike erinevuste vähendamisele.
- (18) Hispaania seaduste piiranguterohkus ja killustatus takistab ettevõtjatel mastaabisäästust kasu saamist ja pidurdab tootlikkust. Turu ühtsuse seadus on endiselt oluline vahend nende probleemide lahendamiseks. Selle seaduse otsustavam rakendamine ja tuvastatud piirangute kaotamine teenustelt, eelkõige näiteks ehitusinseneride, arhitektide ja õigusteenuste puhul parandaks majanduskasvu võimalusi ja konkurentsi. Nagu teisteski valdkondades, kus reformide edukas rakendamine sõltub just piirkondlikust tasandist, võiks riiklike ja piirkondlike ametiasutuste töö jõulisem ja pidevam koordineerimine muuta poliitika selles valdkonnas tõhusamaks.

- (19) Raudtee-kaubaveo puudulike ühenduste ning piiratud integratsiooni tõttu liidu elektri- ja gaasiturgudega ei saa Hispaania liidu ühtsest turust täiel määral kasu. Sel põhjusel peab Hispaania rohkem investeerima elektriühendustesse ülejäänud liiduga, et saavutada seatud eesmärk, mille kohaselt peab 2020. aastaks olema saavutatud vähemalt 10 % installeeritud elektritootmisvõimsusest. Investeeringuid on vaja ka selleks, et võimaldada rohkem raudtee-kaubavedusid, sealhulgas piiriüleseid ühendusi Prantsusmaa ja Portugaliga ning ühendusi sadamate ja logistikakeskustega.
- (20) Loodusvarade haldamise puhul on jätkuvalt olulisi investeerimislünki, mis takistavad kestlikuma arengu mudelini jõudmist. Energiatarbimise vähendamine hoonetes ning arukate võrkude ja taastuva elektrienergia salvestamine aitaks nõudlust paremini hallata. Säästva transpordi ja ringmajanduse edendamiseks oleks vaja täiendavaid jõupingutusi. Hispaania teatavaid piirkondi mõjutavad kliimamuutused Euroopa piirkondadest enim, avaldades survet olemasolevatele veevarudele ning nõudes täiendavate investeeringute tegemist, et parandada veemajandust, näiteks reoveepuhastust, tegeleda torustiku lekete ja veevarustusega. Vaatamata viimastel aastatel tehtud edusammudele on Hispaanial endiselt vaja täita teatavad liidu veealaste õigusaktide nõuded. Edu kõigi nimetatud eesmärkide saavutamisel tooks Hispaaniale keskkonnavalast, majanduslikku ja sotsiaalset kasu.
- (21) Kõigi tuvastatud investeerimislünkade puhul tuleks arvesse võtta konkreetseid piirkondlikke erinevusi investeerimisvajadustes. Piirkondlikud erinevused SKPs elaniku kohta on mõõdukad, kuid suuremad kui enne kriisi ning see on tingitud peamiselt töökohtade kaotuse ebasümmeetrilisest mõjust eri piirkondades. Suurimad piirkondlikud erinevused on praegu tööjõu- ja sotsiaaltulemuste näitajates, mis on enamiku Hispaania piirkondade puhul allapoole liidu keskmist näitajat. Muud sotsiaal-majanduslikud näitajad osutavad suurtele territoriaalsetele erinevustele, näiteks innovatsiooni, ettevõtluse ja konkurentsivõime valdkonnas. Investeeringutega seotud majanduspoliitikas tuleks investeerimisvajaduste puhul nõuetekohaselt arvesse võtta piirkondlikke erinevusi.

- (22) Liidu vahendite kavandamine ajavahemikuks 2021–2027 võib aidata kõrvaldada mõningad soovitud nimetatud puudused, eelkõige 2019. aasta riigiaruande D lisas käsitletud valdkondades. See võimaldaks Hispaanial neid vahendeid kindlaks määratud sektorite puhul võimalikult hästi ära kasutada, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi ja äärepoolseimate piirkondade hulka kuuluvate Kanaari saarte eriolukorda. Selle investeeringu edu tagamiseks on oluline suurendada riigi haldussuutlikkust kõnealuste vahendite haldamisel.
- (23) Komisjon on Euroopa poolaasta (2019) raames Hispaania majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud selle tulemused 2019. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka 2019. aasta stabiilsusprogrammi, 2019. aasta riiklikku reformikava ja varasematel aastatel Hispaaniale esitatud soovitude järelmeetmeid. Komisjon ei ole arvesse võtnud mitte üksnes nende asjakohasust Hispaania eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka vastavust liidu õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, andes riigi tulevastesse otsustesse liidu tasandi panuse.
- (24) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu 2019. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁹ kajastub eelkõige allpool esitatud soovitusel 1.
- (25) Nõukogu on komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes 2019. aasta riikliku reformikava ja 2019. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitusel 1–4. Need soovitusel aitavad järgida ka euroala 2019. aasta soovitusi, eelkõige euroala esimest, teist ja kolmandat soovitusel. 1. soovitusel osutatud eelarvepoliitilised meetmed aitavad muu hulgas tegeleda valitsemissektori suure võlaga seotud tasakaalustamatusega,

⁹ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

SOOVITAB Hispaanial võtta 2019. ja 2020. aastal järgmisi meetmeid.

1. Tagada, et valitsemissektori esmaste netokulude nominaalne kasvumäär ei ületa 2020. aastal 0,9 %, mis vastab aastasele struktuursele kohandusele 0,65 % SKPst. Võtta meetmeid eelarveraamistiku ja riigihankeraamistiku nõuete täitmise tagamiseks kõigil valitsemistasanditel. Säilitada pensionisüsteemi jätkusuutlikkus. Kasutada juhuslikke tulusid, et vähendada kiiremini valitsemissektori võla suhet SKPsse.
2. Tagada, et tööhõive- ja sotsiaalteenused suudavad pakkuda tõhusat tuge. Soodustada üleminekut tähtajatutele lepingutele, sealhulgas lihtsustades värbamisstiimulite süsteemi. Parandada perekondade toetamist, vähendada riikliku töötusabi killustatust ning kõrvaldada lüngad piirkondlike miinimumsissetuleku kavadega kaetuses. Vähendada kooli poolelijätmist ja parandada haridustulemusi, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi. Suurendada haridusasutuste ja ettevõtjate koostööd, et parandada tööturul vajalike oskuste ja kvalifikatsioonide pakkumist, eelkõige info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnas.
3. Keskenduda investeeringutega seotud majanduspoliitikas innovatsiooni ning ressursi- ja energiatõhususe edendamisele, raudtee-kaubaveo jaoks kasutatava taristu parandamisele ning laiendada elektrienergiaühendusi ülejäänud liiduga, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi. Parandada teadusuuringuid ja innovatsiooni toetavate meetmete tulemuslikkust.
4. Jätkata turu ühtsuse seaduse rakendamist, tagades, et eeskirjad, mis reguleerivad turule juurdepääsu ja majandustegevust, eelkõige teenuste valdkonnas, oleksid kõigil valitsemistasanditel kooskõlas selle seaduse põhimõtetega, ning parandades haldusasutuste koostööd.

Brüssel,

Nõukogu nimel

eesistuja
